

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Kruisstraat Almere

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

MEES Ruimte & Milieu

Status

definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Kruisstraat Almere

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
18-520	18 maart 2019	Definitief

Auteur(s)

R. (Remo) Wormmeester

Tweede lezer

A. (Anton) Alberts

Opdrachtgever

MEES Ruimte & Milieu

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Wormmeester R. & A. Alberts (2019). Quickscan natuurtoets Kruisstraat Almere. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 18-520. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

	Samenvatting	1
1.	Inleiding	3
	1.1 Aanleiding en doelstelling	3
	1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
	1.3 Leeswijzer	4
2.	Kader en methode	5
	2.1 Wettelijk kader	5
	2.2 Onderzoeksmethode	7
3.	Bescherming van gebieden en houtopstanden	8
	3.1 Natura 2000	8
	3.2 Natuurnetwerk Nederland	9
	3.3 Houtopstanden	9
4.	Soortbescherming	10
	4.1 Flora	10
	4.2 Zoogdieren	10
	4.3 Broedvogels	11
	4.4 Amfibieën	12
	4.5 Overige soortgroepen	13
5.	Geraadpleegde bronnen	14

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Voor de voorgenomen sloop van kantoorruimte en ontwikkeling van appartementen boven de supermarkt aan de Kruisstraat en de ontwikkeling van appartementen op de parkeerplaats gelegen aan de Sluis te Almere heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd in opdracht van MEES Ruimte & Milieu. De natuurtoets is bedoeld om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aangewezen en beschermde natuurwaarden die kunnen optreden door de beoogde werkzaamheden. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Bescherming van gebieden en houtopstanden

- Gezien de afstand, de aard van de activiteiten, het terreingebruik en de tussenliggende infrastructuur en bebouwing worden negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van Natura 2000-gebied zijn niet aan de orde. De Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000 staat de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg.
- Het plangebied valt buiten Natuurnetwerk Nederland. Gezien de afstand, de aard van de activiteiten, de tussenliggende infrastructuur en bebouwing worden negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten.
- De te kappen bomen liggen binnen de grens van de bebouwde kom Wet natuurbescherming. Hierdoor is toetsing aan de Wet natuurbescherming niet aan de orde. Voor de eventuele kap van bomen gelden de (kap)regels van de Gemeente Almere.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of aangetroffen of te verwachten.
- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de vorm van toegankelijke spouwmuur. Deze bevinden zich echter onder de te slopen kantoorruimte.
- Er zijn geen onmisbare foerageergebieden en/of vliegroutes van vleermuizen aangetroffen.
- Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen of te verwachten. Wel zijn enkele algemeen voorkomende broedvogels aangetroffen of te verwachten zoals merel, houtduif en turkse tortel.
- In het plangebied zijn geen grondgebonden zoogdieren, amfibieën, flora, reptielen, ongewervelden en vissen aangetroffen of te verwachten die bescherming genieten, uitgezonderd soorten waarvoor vrijstelling geldt in de provincie Flevoland.
- De Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming staat uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg, mits onderstaand advies in acht wordt genomen.

Advies

- Tijdens de sloopwerkzaamheden van de huidige kantoorruimte en de bouwwerkzaamheden van de appartementen dient de spouwmuur op de begane grond intact te blijven en mag deze niet bloot komen te liggen. Indien dit wel het geval is, dient vooraf aan de sloop- en bouwwerkzaamheden aanvullend vleermuisonderzoek plaats te vinden.
- Om verstoring van eventueel aanwezige vleermuizen onder de huidige kantoorruimte te voorkomen is het noodzakelijk dat de potentiële verblijfplaatsen tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden niet worden geblokkeerd door steigernetten. Verder is het noodzakelijk dat er geen bouwlampen op de open stootvoegen staan gericht tussen zonsopkomst en zonsondergang.
- De kapwerkzaamheden rond de parkeerplaats aan de Sluis mogen geen broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen. Dit is mogelijk door de uitvoering op te starten voor 1 maart en na 15 juli. Wanneer kapwerkzaamheden binnen deze periode worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Bij het aantreffen van nesten van broedvogels binnen de invloedssfeer van de kapwerkzaamheden dienen de betreffende kapwerkzaamheden direct te worden gestaakt.

1. Inleiding

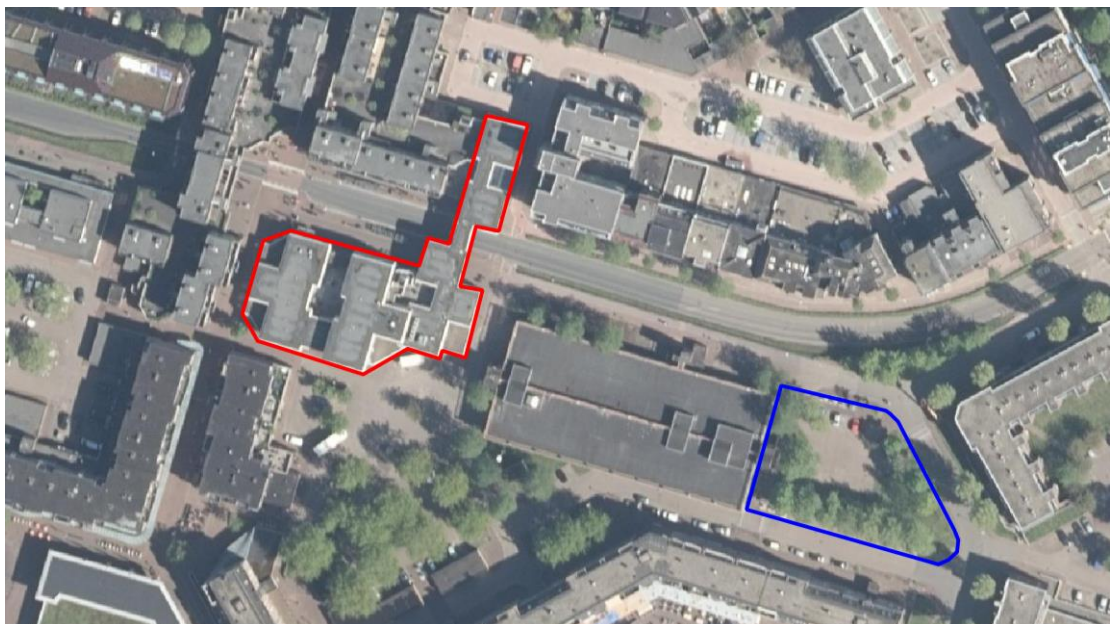
1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Mees Ruimte & Milieu heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen sloop van de kantoren boven de supermarkt aan de Kruisstraat in Almere. Het voornemen is om hier vervolgens appartementen te realiseren. Op de parkeerplaats ten westen van de te slopen kantoren is ook het voornemen appartementen te realiseren.

De voorgenomen sloop en ontwikkeling gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. De Wet natuurbescherming (Wnb) verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. Deze natuurtoets beoordeelt de effecten van de beoogde ontwikkelingen en daartoe benodigde bestemmingsplanwijziging op de onderdelen soort- en gebiedsgerichte natuurbescherming en houtopstanden van de Wet natuurbescherming.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied is gelegen aan de Kruisstraat en de Sluis in Almere (zie figuur 1.1). Boven supermarkt, ten zuiden van de Kruisstraat, bevindt zich momenteel kantoorruimte. Middels een overkluizing loopt deze kantoorruimte door over de Kruisstraat. Aan de Sluis bevindt zich momenteel een parkeerplaats. MEES Ruimte & Milieu begeleidt het voornemen om bovenop de supermarkt aan de Kruisstraat in Almere appartementen te realiseren. Daartoe moeten de bestaande etages met kantoren worden gesloopt alsmede de overkluizing. Op de huidige parkeerplaats aan de Sluis bestaat het voornemen ook appartementen te realiseren. Hiervoor worden mogelijk bomen gekapt, die zich bevinden in de omliggende groenstrook.

Figuur 1.1 Ligging plangebied, kantoorruimte boven de supermarkt (rood omlijnd) en parkeerplaats (blauw omlijnd). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek beschreven. Vervolgens wordt een effectanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van beschermde gebieden en houtopstanden (hoofdstuk 3) en soorten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Een belangrijk aandachtspunt is stikstof. Daarvoor is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het rijk. Voor het verkrijgen

van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijke belang wordt voldaan.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend buiten de bebouwde kom, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) geveld opstand stond.

Toetsingskader bestemmingsplannen

De volgens de Wet Natuurbescherming beschermde waarden dienen op twee manieren betrokken te worden bij vaststelling en wijzigingen van een bestemmingsplan (Kaajan, 2018):

1. De uitvoerbaarheidstoets die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening.
Met deze toets wordt de vraag *of de beschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat* beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er uitzicht is op het verkrijgen van een Wnb-vergunning of -ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.
2. Wet natuurbescherming-toets, zoals vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid Wnb e.v. Kortweg: *Voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve effecten op een Natura 2000-gebied.* Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de feitelijke, planologisch legale situatie en de maximale plansituatie.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De bescherming van het Nationaal natuurnetwerk (NNN; de voormalige EHS) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

Het voornemen is mogelijk in strijd met de wettelijke bescherming van natuurwaarden (Wet natuurbescherming, het Barro en de provinciale verordening). Daarom is onderzoek uitgevoerd naar de effecten op aanwezige of te verwachten beschermde waarden die op kunnen treden door de beoogde bestemmingswijziging. Gestart is met literatuuronderzoek om na gaan of het plangebied binnen beschermde gebieden ligt. Ook is het literatuuronderzoek gebruikt om uit te zoeken of beschermde soorten bekend zijn in en rondom het plangebied (zie voor een volledig overzicht de geraadpleegde bronnen in hoofdstuk 5).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek waaronder het raadplegen van de NDFP¹, vormt de basis voor het veldbezoek dat op 14 november 2018 (licht bewolkt, droog, 10 °C, windkracht 2 Bft) is uitgevoerd. Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het onderzoeksgebied en beschermde gebieden. Tijdens het veldonderzoek is in kaart gebracht of (mogelijke) jaarrond beschermde nesten van broedvogels aanwezig zijn in de bomen en/of bebouwing binnen het plangebied. Daarnaast is de huidige bebouwing gecontroleerd op geschiktheid als vaste verblijfplaats voor vleermuizen.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van het voornemen, zoals beschreven in paragraaf 1.2, bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

¹ Op de gegevens van de NDFP rusten auteursrechten.

3. Bescherming van gebieden en houtopstanden

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is “Eemmeer en Gooimeer Zuidoever” gelegen op circa 2 kilometer afstand (zie figuur 3.1). Gezien de afstand, de aard van de activiteiten, de tussenliggende infrastructuur en bebouwing worden directe negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten. Indirecte (uitstralende) effecten door bijv. licht of geluid worden en stikstof, worden gezien de aard en omvang van het project en de ruime afstand tot (stikstofgevoelige) habitattypen en leefgebieden eveneens uitgesloten².

Uit voorgaande blijkt dat het plan niet leidt tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied “Eemmeer en Gooimeer Zuidoever”. De Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000, staat uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (aangegeven met rode pijl), met de kantooruimte boven de supermarkt (rood) en de parkeerplaats (blauw) ten opzichte van Natura 2000-gebied (geel gearceerd). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister

² Deze verwachting kan worden geverifieerd door een stikstofberekening uit te voeren met behulp van het rekenmodel AERIUS. Een dergelijke onderbouwing wordt vaak gevraagd door bevoegd gezag. Op basis van onze ervaring achten we -in dit geval- een berekening niet nodig. In Natura 2000-gebied “Eemmeer en Gooimeer Zuidoever” zijn namelijk geen stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden aanwezig.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied valt buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 1 kilometer afstand ten zuiden van het plangebied en behoort tot de provincie Noord-Holland. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied dat valt onder de provincie Flevoland ligt op circa 1,7 kilometer afstand ten noordoosten en noordwesten van het plangebied (zie figuur 3.2). Gezien de afstand, de aard van de activiteiten, de tussenliggende infrastructuur en bebouwing worden negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied (aangegeven met rode pijl), met de kantoorruimte boven de supermarkt (rood) en de parkeerplaats (blauw) ten opzichte van NNN gebied van provincie Noord-Holland (groen gearceerd) en provincie Flevoland (oranje gearceerd). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister

3.3 Houtopstanden

Na raadpleging van de kaart bebouwde kom Boswet Almere, is gebleken dat de te kappen bomen op de parkeerplaats aan de Sluis binnen de grens van de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' liggen. Hierdoor is toetsing aan de Wet natuurbescherming niet aan de orde. Voor de eventuele kap van de bomen gelden de (kap)regels van de gemeente Almere.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd door art 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) van de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen op de parkeerplaats zijn geen geschikte holtes of spleten aangetroffen die kunnen dienen als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. Op de begane grond, onder de te slopen kantoorruimte zijn wel potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. De spouwmuren zijn via open stootvoegen toegankelijk voor vleermuizen en hierdoor geschikt als vaste verblijfplaats. De bebouwing op de begane grond blijft echter behouden tijdens de sloop van de kantoorruimte en de daaropvolgende bouwwerkzaamheden op de bovenliggende etages. De spouwmuren blijven intact en zullen tijdens de sloop en bouwwerkzaamheden niet bloot komen te liggen. Hierdoor gaan geen mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuis verloren. Indien toch blijkt dat tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden de spouwmuur bloot zou komen te liggen, dient vooraf aan de sloop- en bouwwerkzaamheden aanvullend vleermuisonderzoek plaats te vinden.

Tijdens de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden is het belangrijk dat de eventueel aanwezige vleermuizen niet worden verstoord. Door het nemen van mitigerende maatregelen kan worden voorkomen dat eventueel aanwezige vleermuizen worden verstoord:

- Indien er steigers worden geplaatst rondom het gebouw, worden geen steigernetten gebruikt voor de open stootvoegen, om zo in en uitvliegende vleermuizen niet te blokkeren.
- Er staan geen bouwlampen op de open stootvoegen gericht tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Indien aan de bovengenoemde voorwaarden en mitigerende maatregelen wordt voldaan zijn vervolgstappen voor verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vliegroutes

De te slopen bebouwing en de te kappen bomen maken mogelijk deel uit een vliegroute van soorten als gewone dwergvleermuis. Als gevolg van de plannen worden geen onmisbare, opgaande lijnvormige structuren verwijderd. In de omgeving blijven voldoende alternatieve lijnvormige elementen aanwezig als overige laanbeplanting en bebouwing die gebruikt kunnen worden als vliegroute. Hierdoor is geen sprake van aantasting van een onmisbare vliegroute. Vervolgstappen voor vliegroutes van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Foerageergebieden

Gezien de aard van het plangebied wordt geen belangrijk foerageergebied voor vleermuizen verwacht. Als gevolg van de sloop en bomenkap gaat zeer beperkt foerageergebied verloren. Bovendien blijft het plangebied na uitvoering van de werkzaamheden in vergelijkbare mate geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Vervolgstappen voor foerageergebieden voor vleermuizen zijn niet aan de orde.

Beschermde grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren (zoals steenmarter) worden op basis van terreinkenmerken, het terreingebruik, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Daarnaast maakt het plangebied geen onderdeel uit van onmisbaar foerageergebied van bovenstaande soorten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere egel en mol. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Flevoland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen nestlocaties of onmisbare foerageergebieden aangetroffen van vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2). Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Kader 4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

In het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor enkele algemene vogelsoorten als merel, houtduif en turkse tortel. Door de kap van de bomen op de parkeerplaats gaat broedbiotoop van deze vogels verloren. Het gaat om algemeen voorkomende vogelsoorten waarvoor in de omgeving ruim voldoende alternatief broedbiotoop aanwezig is.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd. Voor meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Wanneer werkzaamheden binnen deze perioden worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Amfibieën

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater wordt voorplanting van beschermde amfibieën binnen het plangebied uitgesloten. Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens wordt ook overwintering van de in de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en overige nationaal beschermde amfibieën uitgesloten.

Wel is overwintering van algemene soorten amfibieën zoals gewone pad en bruine kikker te verwachten in de groenstrook rond te parkeerplaats en (muizen)holen binnen het plangebied. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, ongewervelden en vissen. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Kajaan, M.M. (2018) 107. Bescherming van Natura 2000-gebieden via het bestemmingsplan. Tijdschrift Natuurbeschermingsrecht Nummer 5-6, augustus 2018. SDU. Den Haag.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Internet

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>).

Kaart Boswet Almere April 2013. SB, G&G, team Geo-Informatie.

NDFF (<https://ndff-ecogrid.nl>) geraadpleegd op 18 februari 2019.

RAVON (<http://www.ravon.nl>). Website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen.

Zoogdiervereniging (<http://www.zoogdiervereniging.nl>). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren.